



## Universitets- och högskolerådet

# Revisionsrapport – Rutiner och intern styrning och kontroll 2018

Som ett led i granskningen av årsredovisningen med syfte att göra uttalandet om denna, har Riksrevisionen även granskat vissa delar av den interna styrningen och kontrollen som bedömts vara relevant för revisionen. Vår granskning av den interna styrningen och kontrollen syftar inte till att uttrycka en åsikt om effektiviteten i myndighetens interna styrning och kontroll utan har till syfte att kunna utforma ändamålsenliga revisionsåtgärder. Vår granskning i detta syfte har omfattat rutinerna för intäkter av avgifter.

De punkter som framgår i revisionsrapporten är sådana iakttagelser som vi har identifierat och som Riksrevisionen vill fästa ledningens uppmärksamhet på.

Riksrevisionen önskar information senast 2019-03-29 med anledning av våra iakttagelser i denna rapport.

### **Akkumulerade överskott i den avgiftsbelagda verksamheten antagnings- och studieadministration**

Enligt Universitets- och högskolerådets regleringsbrev får myndigheten ta ut och disponera avgifter för verksamheten antagning till högskoleutbildning och studieadministration. Av regleringsbrev framgår det också att avgifterna får tas ut utan krav på full kostnadstäckning och att myndigheten bestämmer avgifternas storlek.

Det ekonomiska målet ”utan krav på full kostnadstäckning” är ett obestämt ekonomiskt mål som innebär att verksamheten får uppvisa ett positivt resultat under enskilda år. Det positiva resultatet får däremot inte vara systematiskt och över tid ska intäkterna inte överskrida kostnaderna.

När Universitets- och högskolerådet bildades överfördes ett ackumulerat överskott om 15,3 miljoner kronor från Verket för högskoleservice. Därefter har den avgiftsbelagda verksamheten antagnings- och studieadministration årligen uppvisat ett positivt resultat vilket har lett till ett stort ackumulerat överskott. Det ackumulerade överskottet för

verksamheten uppgick till 40,3 miljoner kronor i årsredovisningen 2017 vilket utgjorde 17 procent av totala avgiftsintäkter.

Riksrevisionens bedömning är att det ackumulerade överskottet i den avgiftsbelagda verksamheten för antagnings- och studieadministration inte är förenligt med det av regeringen beslutade ekonomiska målet ”utan krav på full kostnadstäckning”.

### **Inte tillräckliga åtgärder för att minska ackumulerat överskott**

Universitets- och högskolerådet beslutar om avgifternas storlek. Myndigheten har därigenom förutsättningar att kunna vidta åtgärder för att minska överskottet i verksamheten för antagnings- och studieadministration genom ett minskat avgiftsuttag. Avgifterna sänktes inför 2016 men har därefter varit oförändrade. Universitets- och högskolerådet har fattat beslut om att lämna avgiftsnivåerna oförändrade inför 2019.

I Universitets- och högskolerådets långsiktiga prognos framgår att verksamheten antagnings- och studieadministration kommer att ha ett ackumulerat överskott om 16,6 miljoner kronor år 2021. Vilket innebär att det ackumulerade överskottet i verksamheten kommer att kvarstå över lång tid framöver.

Riksrevisionen har följt resultatet i den avgiftsfinansierade verksamheten under flera år och muntligen rapporterat till Universitets- och högskolerådet att de bör hantera överskottet. Eftersom Universitets- och högskolerådet beslutar om avgifternas storlek har myndigheten enligt Riksrevisionens bedömning förutsättningar för att hantera det ackumulerade överskottet men har hittills inte vidtagit tillräckliga åtgärder för att uppnå detta.

### **Brister i Universitets- och högskolerådets prognoser**

Universitets- och högskolerådet har de senaste åren lämnat förslag till regeringen över hur överskottet i verksamheten för antagnings- och studieadministration ska hanteras. Underlagen utgörs bland annat av prognoser över utfallet i verksamheten.

Riksrevisionen anser att Universitets- och högskolerådets prognoser är osäkra. I det underlag Universitets- och högskolerådet lämnade till regeringen i juni 2018 redovisades ett prognostiserat ackumulerat överskott för antagnings- och studieadministration om 16,6 miljoner konor för år 2021. För år 2018 prognostiserades ett negativt resultat om - 7,9 miljoner kronor.

I samband med tertialuppföljningen per augusti gjorde Universitets- och högskolerådet en ny prognos för avgiftsintäkterna 2018, vilken visar på ett positivt resultat för perioden om 1,6 miljoner kronor.

En jämförelse mellan Universitets- och högskolerådets interna prognos och den prognos de presenterat för regeringen visar att resultatet för den avgiftsfinansierade verksamheten 2018 ökat med 9,5 miljoner kronor, från ett negativt resultat till ett positivt. Detta medför att om allt annat prognostiserat är lika är överskott per 2021 betydligt högre än de 16,6 miljoner kronor som återfinns i förslaget till regeringen. Osäkra prognoser leder bland annat till svårigheter att komma till rätta med det ackumulerade överskottet i den avgiftsbelagda verksamheten.

## Otydligheter i det ekonomiska målet för antagnings- och studieadministration

Resultatet för avgiftsbelagd verksamhet som bedrivs med ett obestämt ekonomiskt mål redovisas mot anslag enligt huvudregeln i 15 § anslagsförordningen (2011:223). Universitets- och högskolerådet har dock sedan år 2017 i regleringsbrevet i efterskott erhållit undantag från huvudregeln och får disponera överskottet från avgiftsbelagd verksamhet för antagnings- och studieadministration i ny räkning. I praktiken innebär undantaget i regleringsbrevet att resultatet för den avgiftsbelagda verksamheten redovisas över kapitalförändringen. Det vill säga på motsvarande sätt som en avgiftsbelagd verksamhet som bedrivs med ett bestämt ekonomiskt mål, till exempel "full kostnadstäckning".

Riksrevisionen gör därmed bedömningen att det ekonomiska målet för Universitets- och högskolerådets avgiftsbelagda verksamhet antagnings- och studieadministration är otydligt.

## Rekommendationer

Riksrevisionen rekommenderar Universitets- och högskolerådet att vidta åtgärder för att komma till rätta med det ackumulerade överskottet för verksamheten antagnings- och studieadministration. Verksamhetens ekonomiska mål "utan krav på full kostnadstäckning" innebär att verksamheten får uppvisa ett positivt resultat under enskilda år men det får inte vara systematiskt och över tid ska intäkterna inte överskrida kostnaderna.

Riksrevisionen konstaterar att Universitets- och högskolerådet har brister i sina prognoser av den avgiftsfinansierade verksamheten och rekommenderar myndigheten att stärka upp den interna styrningen och kontrollen i prognosarbetet.

”Utan krav på full kostnadstäckning” utgör ett obestämt ekonomiskt mål och ska redovisas mot anslag, enligt huvudregeln i 15 § anslagsförordningen (2011:223). Universitets- och högskolerådet har sedan 2017 i regleringsbrev i efterskott erhållit undantag från huvudregeln och får disponera överskottet i ny räkning. Om Universitets- och högskolerådet även framledes vill redovisa resultat i ny räkning rekommenderar Riksrevisionen att myndigheten gör en hemställan till regeringen om byte av ekonomiskt mål till ett bestämt ekonomiskt mål, exempelvis ”full kostnadstäckning”. Alternativt föreslå att regleringsbrevet även reglerar hanteringen av innevarande års resultat, detta för att undvika att undantag erhålls i efterhand.

Ansvarig revisor Ellen Hansen har beslutat i detta ärende. Uppdragsledare Maria Salomonsson har varit föredragande.

Ellen Hansen

Maria Salomonsson

*Kopia för kännedom:*

Regeringen

Utbildningsdepartementet

Finansdepartementet, budgetavdelningen